

Datum: Rijeka, 04.07.2025.

Kolegij: Zdravstvena njega starijih osoba

Voditelj: Doc. dr.sc. Marija Spevan, mag.med.techn.; Suradnica Željka Cindrić, mag.med.techn.

e-mail voditelja: zeljka.cindric@uniri.hr

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo izvanredni

Godina studija: 3

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Zdravstvena njega starijih osoba obavezan je kolegij na III godini Stručnog studija Sestrinstva. Sastoji se od 20 sati predavanja, 20 sati vježbi (4 ECTS). Nastava se izvodi na Sveučilištu u Karlovcu a vježbe u Domu za starije. U zadovoljavanju zdravstvenih potreba starijih osoba upravo Zdravstvena njega starijih osoba ima važnu ulogu u gerijatriji i gerontološkoj zdravstvenoj skrbi. Obzirom da je starije pučanstvo najbrže rastuća, a ujedno i najranjivija skupina, zdravstvene potrebe osoba starijih ljudi postaju sve aktualnije i sve neophodnije teme društva.

Cilj kolegija

Omogućiti primjenu i evaluaciju naučenog u zaštiti zdravlja starijih osoba.

Studenti će nakon odslušanog kolegija biti osposobljeni:

- prepoznati specifičnosti osnovnih potreba starijih osoba
- razviti kritički osvrt na povijesni razvoj gerijatrije i gerontologije
- razlikovati teorije starenja
- prepoznati promjene starijih osoba kroz sustave organa i tijela
- razviti kritički osvrt na proces starenja
- primjenjivati proces zdravstvene njege gerijatrijskih bolesnika
- planirati, provoditi i evaluirati zdravstvenu njegu
- pružati neophodna znanja i vještine
- razlikovati vrste smještaja za starije osobe te način njihove prilagodbe
- provoditi upitnike, ankete i sl. u domovima za starije i nemoćne osoba
- koristiti informacije o novim tehnološkim dostignućima u korist starih i nemoćnih osoba
- razlikovati vrste nasljeđivanja imovine, a sklapane sa strane starijih osoba za vrijeme njihova života

Očekivani ishodi učenja za kolegij

Nakon odslušanih predavanja, samostalnog učenja i položenog ispita studenti će bit sposoban:

- povezati fiziološke i patofiziološke funkcija te ponašanje zdravih i bolesnih pojedinaca kao i odnos između zdravstvenog stanja pojedinca i njegovog fizičkog i društvenog okruženja
- procijeniti potrebe za zdravstvenom njegom, postavljanje cilja, izradu plana, implementaciju postupaka i evaluaciju u skladu s načelima individualiziranog i holističkog pristupa te partnerskog odnosa;
- upravljati sestrinskom dokumentacijom i evaluacijom postignutih ciljeva u zdravstvenoj njezi
- primijeniti komunikacijske vještine i etička načela prema pacijentu (korisniku) i njegovoj obitelji, članovima tima za zdravstvenu njegu, ostalom (ne)zdravstvenom osoblju te zajednici;
- opisati osnovne pojmove iz područja gerijatrije i gerontologije;
- objasniti osnovne značajke demografskog, biološkog, psihološkog i socijalnog starenja;
- razlikovati fiziološke i patološke promjene u starijoj dobi;
- prepoznati najčešće zdravstvene probleme starijih osoba;
- provoditi postupke dijagnostike, liječenja i rehabilitacije starijih osoba kao član tima;
- procijeniti potrebe, planirati, provoditi i vrednovati zdravstvenu njegu starijih osoba;
- primjeniti mjere prevencije za starije osobe;
- usporediti osnovne modele skrbi za starije osobe;

razviti pozitivna stajališta o starosti i starijim osobama;

Popis obvezne ispitne literature:

Nastavni tekstovi

Galić, S. i sur., 2013. Priručnik iz gerontologije, gerijatrije i psihologije starijih osoba - psihologije

starenja, Medicinska škola Osijek

Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege. Centar za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo "Andrija Štampar", Zagreb; 2011.

Popis dopunske literature:

Lippincot Williams & Wilkins, Nursing procedures, 2010.,

Sandra Franković i suradnici, Zdravstvena njega odraslih, priručnik za studij sestrinstva, Medicinska naklada Zagreb, 2010.

Brunner & Suddarth, Medical – Surgical Nursing, J.B. Lippincott Company, Philadelphia, 2007.

Pečjak V. Psihologija treće životne dobi. Prosvjeta Zagreb. Zagreb 2001.

Riemann F. Umijeće starenja. Naklada Slap. Jastrebarsko. 2008.
Znanstveni članci na temu Zdravstvena njega starijih osoba

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Glosarij gerontologije
Upoznati se s pojmovnikom koji će se koristiti u kolegiju.
Razumijeti i razlikovati pojmove kao gerijatrija / gerontologija, starenje / starost i sl.
2. Osnovne značajke fiziološke starosti
Naučiti koje su najčešće promjene tijekom starenja.
Naučiti koje se promjene događaju po sustavima npr. kardiovaskularnom (promjene na krvnim žilama, ateroskleroza i dr.).
3. Naučiti kakve promjene nastaju po sustavima
 - promjene na kardiovaskularnom sustavu
 - promjene na sustavu osjetila (sluh, vid, okus, opip njuh)
 - promjene na sustavu za pokretanje
 - promjene na probavnom sustavu
4. Psihološke promjene
Znati razlikovati čimbenike koji utječu na brzinu psihičkih promjena u starijih osoba.
Znati koji su najčešći psihički poremećaji u osoba starije dobi te znati skrbiti o njima.
5. Multimorbidnost
Naučiti što je multimorbidnost te kako prevenirati određene skupine bolesti.
6. Specifični problemi starije populacije po WHO
Nabrojati i opisati specifične probleme starije populacije kao što su padovi, osteoporoza, eliminacija urina i fecesa, inkontinencija, opstipacija, mentalno zdravlje i komunikacija
7. Geroprofilaksa
Znati što je to geroprofilaksa, koji je njen cilj, te podjela geroprofilakse na primarnu, sekundarnu i tercijarnu. Znati opisati.
8. Prehrana starijih osoba
Ispravna prehrana je važan čimbenik zdravlja, vitalnosti i produženja života starijih ljudi.
Naučiti što jelovnik treba sadržavati (UH, B, M).
Usvojiti preporuke za prehranu starijih osoba.
9. Institucionalna i izvaninstitucionalna zaštita
Upoznati studente s organizacijom rada u Domu za starije i nemoćne osobe
Naučiti koje sve modele izvaninstitucionalna skrb obuhvaća te ih znati opisati.
Naučiti razlikovati koji su uvjeti za ostvarivanje prava na mirovinu (starosna, privremena, invalidska)
10. Zdravstvena njega osoba starije dobi
Utvrđiti 14 osnovnih ljudskih potreba.
Ponoviti proces zdravstvene njege te ga primjeniti na gerijatrijskim bolesnicima.

Ponoviti najčešće sestrinske dijagnoze.

Ponoviti i utvrditi najčešće sestrinske intervencije u zdravstvenoj njezi starijih osoba.

11. AAC – Augmentativna i Asistivna tehnologija

Informiranje o novostima u tehnološkim dostignućima; sustav računalnih programa koji poboljšavaju funkcionalne sposobnosti polupokretnih, nepokretnih i invalidnih osoba.

Servus sustav; Tobii program i BCI

12. Zdravstvena njega umirućih pacijenata

Naučiti faze umirućeg pacijenta te faze koje prolazi njegova obitelj.

Spoznati razlike između palijativne i konvencionalne skrbi. Ponoviti najčešće sestrinske dijagnoze kod umirućeg pacijenta.

Naučiti zbrinuti umirućeg pacijenta.

Znati postaviti cilj zdravstvene njege umirućeg

13. Oporuka, Ugovor o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju

Znati razlikovati više vrsta Oporuka i Ugovora

14. COVID 19 u osoba starije životne dobi

15. Rekapitulacija i Zaključak

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Vježbe se provode u Domu za starije i nemoćne osobe

1. Dom za starije i nemoćne

Upoznavanje s organizacijom Doma.

Upoznavanje s institucionalnom skrbi

Obilazak po postojećim objektima.

Upoznavanje s korisnicima Doma

2. Upoznavanje s izvaninstitucionalnom skrbi

Pomoć i njega u kući

Dostava obroka u kuću – pučka kuhinja

Dnevni centri – klubovi za starije osobe

Centar za prihvata osoba u krizi

Prijevoz

Halo pomoć

3. Provođenje procesa zdravstvene njege

Dobivanje uvida u sestrinsku dokumentaciju te provođenje istog.

Najčešće sestrinske dijagnoze i intervencije

4. Provođenje zdravstvene njege

Individualan i multidisciplinarni pristup korisniku

Provođenje osnovnih potreba i intervencija u zdravstvenoj njezi (sestrinskoj skrbi) starijih

osoba (Izbjegavanje štetnih utjecaja okoline; Održavanje osobne higijene; Zaštita kože i sluznice; Održavanje pokretnosti i zauzimanja odgovarajućih položaja tijela; Unos hrane i tekućine;

Eliminacija; Komunikacija i dr.).

5. Projekti namjenjeni osobama starije životne dobi

Upoznavanje i sudjelovanje u projektima koje provode medicinske sestre, njegovatelj, socijalni radnici, radni terapeuti, studenti psihologije, pomoćno osoblje i dr., npr. Projekt praktičnog pristupa osobama s demencijom (različite senzo - motoričke aktivnosti, rekreativne vježbe, glazbene i likovne radionice, igranje društvenih igara i sl.).

6. Kreativne radionice

Sudjelovanje u pripomoći korisnicima u (likovnoj, fraktalnoj i keramičkoj radionici, grupi za uređenje okoliša, pjevačkom zboru, literalnoj grupi, sportsko – rekreativnoj grupi, društvenim igrama i dr.).

7. Kućne posjete

Upoznavanjem s organizacijom rada u kući

8. Upoznavanje s projektima Doma

Sudjelovanje u raznim Projektima Doma

Obveze studenata:

Redovito pohađanje predavanja

Redovito pohađanje vježbi

Obveza nadoknađivanja izostanaka s vježbi

Nositi propisnu zaštitnu odjeću i obuću

Pridržavati se pravila rada na siguran način

Aktivno sudjelovati u specifičnim postupcima u zdravstvenoj njezi u kući uz nadzor

Aktivno sudjelovati u nastavi

Poštivati profesionalne tajne i etičke principe u radu

Voditi dokumentaciju po procesu zdravstvene njege

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci.

Studenti na pojedinom predmetu od 100% ocjenskih bodova tijekom nastave mogu

ostvariti najviše 50% ocjenskih bodova, dok se preostalih 50% ocjenskih bodova ostvaruje na

završnom usmenom ispitu. Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog

sustava (5-1). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se apsolutnom raspodjelom, te prema stručnim kriterijima ocjenjivanja. Od maksimalnih 50% ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora ostvariti minimalno 25% ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu, pod uvjetom da je pozitivno ocijenjen po svim elementima ocjenjivanja kroz nastavu.

Student koji je ostvario između 20 i 24,9% ocjenskih bodova imati će priliku za jedan popravni među ispit te ako na tom među ispitu zadovolji, može pristupiti završnom ispitu s početnih 25% ocjenskih bodova prikupljenih tijekom nastave. Student koji je ostvario manje od 19,9% ocjenskih bodova (F ocjenska kategorija) nema pravo izlaska na završni ispit te mora ponovno upisati predmet u sljedećoj akademskoj godini.

Ocjenske bodove student stječe na sljedeći način:

1. Tijekom nastave vrednuje se (maksimalno 50% ocjenskih bodova):

a) pohađanje nastave (do 10% ocjenskih bodova)

b) seminarski rad (do 20% ocjenskih bodova)

c) vježbe (do 20% ocjenskih bodova)

1. Pohađanje nastave (do 10% ocjenskih bodova)

Nazočnost na predavanjima i seminarima je obvezna, a student može izostati s 30% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga što opravdava liječničkom ispričnicom. Ukoliko student opravdano ili neopravdano izostane s više od 30% nastave ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit. Time je prikupio 0% ocjenskih bodova i ocijenjen je ocjenom F.

Pohađanje nastave (predavanja i seminari) boduje se na sljedeći način:

b) Seminarski rad (do 20% ocjenskih bodova)

Student treba napisati seminarski rad i iz njega pripremiti i održati prezentaciju na osnovu čega može ostvariti maksimalno 20% ocjenskih bodova. Pojedinačno se ocjenjuje sadržaj i stil napisanog seminarskog rada te prezentacija istog, a konačna ocjena je aritmetička sredina postignutih rezultata pojedinog studenta, koja se boduje na sljedeći način:

c) Vježbe (do 20% ocjenskih bodova)

Student je obvezan pohađati vježbe redovito prema izrađenom rasporedu i biti aktivno uključen u njihovo izvođenje. Izmjene u rasporedu ili zamjene vježbovnih skupina nisu dozvoljene bez suglasnosti voditelja predmeta. Izostanak s vježbi dozvoljen je isključivo zbog zdravstvenih razloga što se opravdava liječničkom ispričnicom, a

nadoknada vježbi je obvezna bez obzira da li se radi o opravdanom ili neopravdanom izostanku i broju sati izostanka. Nadoknada je moguća isključivo uz prethodni dogovor s voditeljem predmeta. U koliko vježbe nisu odrađene 100% planirane satnice student će biti ocijenjen ocjenom nedovoljan (1) i gubi mogućnost izlaska na završni ispit do odrade vježbi u cijelosti.

Vježbe se izvode pod vodstvom mentora koji prati i ocjenjuje svakog studenta pojedinačno. Elementi koji se ocjenjuju su rad u timu, inicijativa i interes, pravodobnost i redovitost dolaženje na vježbe te teorijska priprema i učenje tijekom vježbi. Konačna ocjena iz vježbi je aritmetička sredina postignutih rezultata pojedinog studenta, koju potvrđuje voditelj predmeta na prijedlog mentora, a koja se boduje na sljedeći način:

2. Na završnom ispitu vrednuje se (maksimalno 50% ocjenskih bodova):

Usmeni ispit (ukupno 50 ocjenskih bodova)

Student će pristupiti provjeri znanja kroz usmeni ispit na osnovi čega može ostvariti maksimalno 50% ocjenskih bodova. Prolaznost na istom je 50% uspješno odgovorenih postavljenih pitanja. Postignuti rezultati pojedinog studenta boduju se na sljedeći način:

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

A = 90 - 100% ocjenskih bodova

B = 75 - 89,9%

C = 60 - 74,9%

D = 50 - 59,9%

F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

VAŽNA OBAVIJEST

U slučaju odbijanja ocjene studenti/ice dužni su pokrenuti postupak predviđen čl. 46.

Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci.

ČLANAK 46. Prigovor na ocjenu

(1) Student koji smatra da je oštećen ocjenjivanjem na završnom ispitu ima pravo u roku 24 sata nakon priopćenja ocjene izjaviti pisani prigovor dekanu odnosno pročelniku odjela.

Prigovor mora biti obrazložen.

(2) Ako prigovor smatra osnovanim dekan odnosno pročelnik odjela će u roku od 24 sata od zaprimanja prigovora imenovati povjerenstvo sastavljeno od tri člana. Nastavnik s čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti predsjednik povjerenstva.

(3) Pisani ispit ili pisani dio ispita neće se ponoviti pred povjerenstvom, već će ga ono ponovno ocijeniti. Ako je ispit usmeni ili se sastoji i od usmenog dijela provjere znanja dekan odnosno pročelnik odjela će odrediti vrijeme polaganja ispita koji se treba održati što ranije, a ne može biti održan kasnije od tri radna dana po izjavljenom prigovoru.

(4) Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Eventualnu veću spriječenost od dogovorenog javiti na kontakt e- mail predavača te u dogovoru s predavačem nadoknaditi izostanak (kroz seminarski rad ukoliko se ne radi o velikom izostanku). Na nastavi se ne tolerira (ulasci/izlasci, mobitel i sl);ometanje nastave na bilo koji način. Ukoliko se radi o neredovitom pohađanju nastave – moguć je izostanak potpisa u indeks i konzultacija predavača sa voditeljem studija. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
09.02.2026.	Veleučilište u Karlovcu 8-14 h		Dom za starije i nemoćne 14-19	Željka Cindrić , mag.med.techn. , viši predavač Ana Trbović Lončar,bacc.med.techn Jovanka Prodanović Matošević,bacc.med.techn.
10.02.2026.	Veleučilište u Karlovcu 8-14h		Dom za starije i nemoćne 14-19	Željka Cindrić , mag.med.techn. viši predavač Ana Trbović Lončar,bacc.med.techn Jovanka Prodanović Matošević,bacc.med.techn.
11.02. 2026.	Veleučilište u Karlovcu 8-14h		Dom za starije i nemoćne 14-19	Željka Cindrić , mag.med.techn. viši predavač Ana Trbović Lončar,bacc.med.techn Jovanka Prodanović Matošević,bacc.med.techn.
12.02.2026.	Veleučilište u Karlovcu 8-13h		Dom za starije i nemoćne 14-19h	Željka Cindrić , mag.med.techn. viši predavač Ana Trbović Lončar,bacc.med.techn Jovanka Prodanović Matošević,bacc.med.techn.

Predavanja	Tema	broj sati	mjesto održavanja
P1	Uvod,Što znamo o osobama starije životne dobi ?	1	VUKA
P2	Što je starost i starenje?	1	VUKA
P3	Odnos društva prema starosti	1	VUKA
P4	Najčešće promjene tijekom starenja	1	VUKA
P5	Promjene na kardiovaskularnom sustavu	1	VUKA
P6	Promjene na sustavu osjetila	1	VUKA
P7	Promjene na sustavu za pokretanje	1	VUKA
P8	Promjene na probavnom sustavu	1	VUKA
P9	Promjene na dišnom sustavu	1	VUKA
P10	Najčešće neurološke bolesti u starijoj populaciji	1	VUKA
P11	Promjene na endokrinim i spolnim žlijezdama	1	VUKA
P12	Multimorbidnost u osoba starije dobi	1	VUKA
P13	Geroprofilaksa	1	VUKA
P14	Prehrana starijih osoba	1	VUKA
P15	Proces zdravstvene njege gerijatrijskih bolesnika	1	VUKA
P16	Najčešće sestrinske intervencije u zdrav,njezi starijih osoba	1	VUKA
P17	Institucionalna i izvaninstitucionalna zaštita starijih osoba	1	VUKA
P18	AAG- augmentativna i asistivna tehnologija	1	VUKA
P19	Zdravstvena njega umirućeg bolesnika	1	VUKA
P20	Oporuka,Ugovor o	1	VUKA

	doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju		
Ukupan broj sati predavanja		20	

	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
--	-----------------------------	------------------------------	--------------------------

VJEŽBE (tema vježbe)		Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Upoznavanje s organizacijom rada Doma za starije i nemoćne	5	Dom za starije i nemoćne
V2	Provođenja procesa zdravstvene njege, sestrinska dokumentacija	5	Dom za starije i nemoćne
Provođenje zdravstvene njege			
V3	Upoznavanje s projektima Doma	5	Dom za starije i nemoćne
V5	Provođenje anketa za depresiju, demenciju te intervjua sa štićenicima	5	Dom za starije i nemoćne
Ukupan broj sati vježbi		20	

ISPITNI TERMINI (završni ispit)	
1.	26.03.2026.
2.	16.04.2026.
3.	14.05.2026.